

Informācija iedzīvotājiem

Publicēts: 04.04.2020.

Informācija iedzīvotājiem

Kas ir Oficiālā elektroniskā adrese?

Oficiālā elektroniskā adrese jeb e-adrese ir digitālā pastkastīte Valsts pārvaldes pakalpojumu portālā www.latvija.lv, un tā nodrošina iespēju valsts iestādēm veidot saraksti ar iedzīvotājiem un juridiskajām privātpersonām (komersantiem, biedrībām, u.c.) elektroniski.

Līdzīgi kā tagad, kad katram iedzīvotājam ir deklarētās dzīvesvietas adrese, uz kuriem valsts iestādes sūta ziņojumus, nekustamā īpašuma nodokļa aprēķinus u.c. papīra formā, tā arī no 2019. gada 2.janvāra ikvienam iedzīvotājam ir iespēja izveidot savu e-adresi un aktivizēt e-adreses kontu.

Aktivizējot e-adreses kontu, iedzīvotājs paziņo, ka saziņu ar valsts iestādēm turpmāk vēlas organizēt tikai elektroniskā veidā (e-adresē), līdz ar to valsts iestādēm ir pienākums visu korespondenci (gan papīrā sūtīto, gan citās informācijas sistēmās esošo) sūtīt uz e-adresi.

Būtībā e-adrese darbojas līdzīgi kā to piedāvā internetbanka: Jūs slēgtā vidē saņemat svarīgos ziņojumus, bet uz savu privāto e-pastu saņemat paziņojumu, ka tur ir apskatāms jauns ziņojums.

! Ja iedzīvotājs e-adreses kontu būs aktivizējis, tad iestādēm ir pienākums ar iedzīvotāju turpmāk sazināties TIKAI elektroniski!

Pēc kāda kritērija iestādes mani atpazīs?

Fiziskai personai e-adreses identifikators ir personas kods. Gadījumā, ja tas tiks mainīts, tad arī turpmāk varēsi piekļūt vēsturiskā konta sūtījumiem, bet valsts iestāde turpmākai saziņai izmantos jauno personas kodu.

Kāpēc nevar visu vienkārši sūtīt man uz e-pastu?

Lai aizsargātu personas datus un to nokļūšanu citu personu rīcībā, tad uz personas privāto e-pastu personas datus saturošus dokumentus drīkst nosūtīt tikai tos šifrējot (t.i., dokumentiem uzliekot virsū speciālu atslēgu, kuru zina tikai iestāde un dokumenta saņēmējs). Līdzīgi kā to dara dažas laboratorijas, paziņojot analīžu rezultātus.

Bet vai Jūs bieži saņemat šifrētus e-pastus? Vai zināt, kā ar tādu rīkoties? Vai tas Jums ir ērtākais veids? Lielākā daļa cilvēku uz šiem jautājumiem atbildēs ar "nē".

Toties svarīgu sūtījumu saņemšanu pakalpojumu sniedzēja vietnē izmanto lielākā daļa iedzīvotāju. Piemēram, tādās valsts sistēmās kā Valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskās deklarēšanās sistēma, Lauku atbalsta dienesta elektroniskās pieteikšanās sistēma, Ceļu satiksmes drošības direkcijas portāls e-CSDD, kā arī tādās privātā sektora pakalpojumu sniedzēju risinājumos kā internetbankās, telekomunikāciju pakalpojumu sniedzēju tīmekļvietnēs un citur.

Tādēļ, lai radītu pēc iespējas ērtāku un ikvienam cilvēkam pieejamāku risinājumu, kad vienlaikus tiek aizsargāti arī personas dati, ir radīta e-adrese, ar kuras palīdzību visus ziņojumus no valsts iestādēm var elektroniski saņemt vienuviet, savā e-adreses kontā.

Uz e-pastu drīkst nosūtīt personas datus saturošus dokumentus tikai tos šifrējot. Lielākajai daļai cilvēku tas nav ērti.

Kad un kurš var izveidot savu e-adresi?

E-adreses risinājums valsts iestādēm ir obligāts no 2018.gada 15.oktobra. Savukārt iedzīvotājiem ir brīvprātīga izmantošana sākot ar 02.01.2019., jo kamēr iedzīvotājs nebūs e-adresi aktivizējis portālā www.latvija.lv, tikmēr visa sarakste ar valsts iestādēm būs ierastā kārtībā kāda tā bijusi līdz šim.

E-adresi var izmantot iedzīvotāji, kuri sasnieguši 14 gadu vecumu, identificējoties portālā <https://www.latvija.lv/lv/BUJEadrese>, izmantojot savu eID karti jeb personas apliecību vai eParaksts mobile aplikāciju vai eParaksts karti.

! E-adrese ir pieejama brīvprātīgi ikvienam iedzīvotājam, kuri sasnieguši 14 gadu vecumu, sākot ar 02.01.2019.!

Vai es varēšu arī atteikties no e-adreses?

Iedzīvotājiem e-adreses lietošana ir brīvprātīga, tāpēc, ja ir izveidota e-adrese, to var arī deaktivizēt. Tas nozīmēs, ka e-adreses konta lietotājs varēs piekļūt e-adreses konta saturam (apskatīt vēsturiskos ziņojumus), taču jauni ziņojumi uz deaktivizēto e-adreses kontu vai no tā netiks sūtīti. E-adresi var aktivizēt un deaktivizēt atkārtoti, bet ne biežāk kā reizi 24 stundās.

Vai man būs regulāri jāpārbauda e-adreses konts, lai nepalaistu garām svarīgu ziņojumu?

Portālā www.latvija.lv e-adreses konta uzstādījumos ir iespēja norādīt savu privāto e-pasta adresi, uz kuru vēlaties saņemt paziņojumu par e-adresē saņemtu jaunu ziņojumu.

Kā es varēšu piekļūt savai e-adresei?

E-adresei ir noteiktas augstas drošības prasības un tai piekļūt portālā Latvija.lv var ar noteikta līmeņa (valsts garantētu) elektroniskās identitātes līdzekļiem. Šobrīd tie ir personas apliecība (eID karte), mobilā aplikācija eParaksts mobile vai eParaksts karte juridiskām personām.

Kur saņemt e-adreses piekļuves līdzekļus?

Personas apliecību jeb eID karti* (elektroniskā identifikācijas karte) – Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē. Piesakoties kartei atcerieties pieteikt arī e-parakstu (saņemot kopā ar karti tiks izsniegti PIN kodi, ko turpmāk būs nepieciešamas izmantot). Gadījumā, ja jums ir eID karte, bet esat aizmirsuši piekļuves kodus vai nav e-parakstu, tad nav jāizgatavo jauna karte! Jānodrošina uz tuvāko Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes filiāli, kur pāris dienu laikā jums atjaunos gan piekļuves kodus, gan e-parakstus.

Mobilā lietotne eParaksts mobile* – kā to iegūt skatiet šeit.

eParaksts karte juridiskām personām – kā to iegūt skatiet šeit.

No 2019. gada janvāra e-paraksts Elektroniskās identifikācijas (eID) kartēs un eParaksts mobile risinājumā tiek nodrošināts neierobežots reižu skaits un bez maksas.

Vai manai e-adresei varēs piekļūt arī citas personas?

E-adreses konta lietotājs portāla www.latvija.lv e-adreses konta uzstādījumos var nodot piekļuves tiesības citai personai, kura var apskatīt konkrētā lietotāja e-adreses konta saturu.

Vai uz e-adresi saņemšu arī tos sūtījumus, kurus šobrīd saņemu citās valsts sistēmās (piemēram, Valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskās deklarēšanās sistēmā, Lauku atbalsta dienesta elektroniskās pieteikšanās sistēmā u.c.)?

Valsts iestādēm ir pienākums nodrošināt dokumentu un saziņas pieejamību e-adresē arī tad, ja tās pirms tam to darīja tikai savā sistēmā. E-adreses mērķis ir kalpot par vienotu vietni Jūsu saziņai ar valsts iestādēm, pat ja iestādes turpina izmantot savas sistēmas.

Vai lietojot e-adresi iestādes man vairs nesūtīs ierakstītas vēstules pa pastu ?

E-adrese ir droša vide ar garantētu sūtījumu piegādi. Sūtījums uz e-adresi būs līdzvērtīgs sūtījumam ar ierakstītu vēstuli. Tātad lietotāji svarīgajiem sūtījumiem var piekļūt uzreiz un no jebkuras vietas, kur pieejams internets. Nosūtot papīra vēstuli, tā juridiski skaitās paziņota pēc 7 dienām, savukārt elektroniski nosūtīta vēstule – pēc 2 darba dienām. Ar e-adresi savā starpā nevar

sarakstīties privātpersonas, proti, iedzīvotājs nevar sūtīt ziņojumu citam iedzīvotājam. Šādu iespēju attīstīšanu nākotnē paredzēts izvērtēt 2019. gadā.

! Ja iedzīvotājs e-adreses kontu būs aktivizējis, tad iestādēm ir pienākums turpmāk saziņu veikt TIKAI elektroniskā formā.!

Cik ilgi glabāsies mani ziņojumi e-adresē?

Ziņojumi e-adreses kontā (portālā www.latvija.lv) tiek glabāti 5 gadus. Pirms ziņojumu glabāšanas termiņa beigām un to dzēšanas, lietotājs tiks laicīgi brīdināts un nepieciešamos ziņojumus lietotājam būs iespēja lejupielādēt saglabāšanai privātā datu nesējā.

Kam e-adreses lietošana ir liegta?

E-adrese tiek deaktivizēta personai, kas izcieš sodu slēgta vai daļēji slēgta tipa ieslodzījuma vietā.

Vai uzvārda maiņas gadījumā mainīsies mans e-adreses konts?

Uzvārda maiņas gadījumā e-adreses konts netiks mainīts. E-adrešu katalogā tiks iekļauta tikai izmaiņu informācija (šajā gadījumā izmaiņas uzvārdā).

<https://www.varam.gov.lv/lv/informacija-iedzivotajiem>